

ОЛЕГ БУЦЕНЬ

ГОРОД
УЗИМКУ

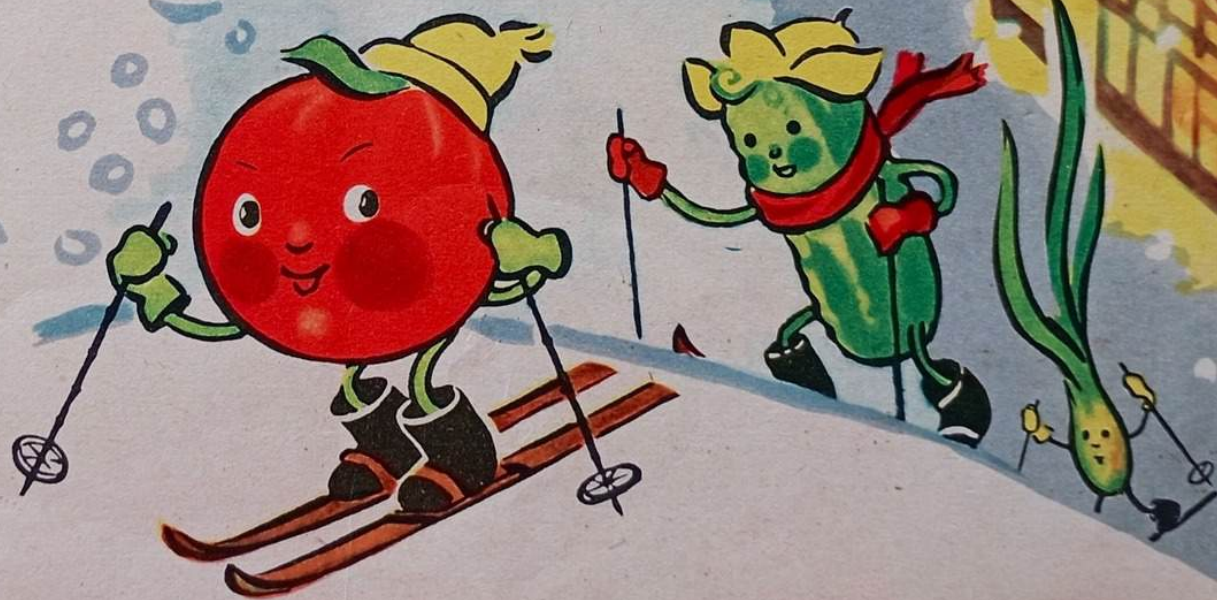

Малюнки О. ПАСЛАВСЬКОЇ і П. ЩЕРБАК

ОЛЕГ БУЦЕНЬ

ГОРОД УЗИМКУ

Ти, напевне, чув примовку: кожному овочу свій час? Давно вже її склали люди, не одну сотню років тому, а може й більше. І дійсно: коли ростуть овочі? Звичайно, після того, як з полів зійде сніг, як пригріє весняне сонечко і стане теплим повітря. А хіба в один час дозрівають овочі? Згадай, яка городина вистигає раніше: щавель чи, приміром, капуста? Звичайно, щавель. А там, гляди, й капуста з'явилась, огірки, баклажани, перець, помідори. Ось чому і склали люди таку примовку. Адже

різні овочі досягають у різні місяці, кожний овоч у свій час.

А чи можуть овочі рости і взимку? Виявляється, можуть.

...Зима. Сховалася земля під білою ковдрою снігу. Гуляє по полю холодний вітер. Все навкруги скував мороз. А зайти в теплицю — і здається, знову повернулося літо.

Ось під високими скляними дахами простяглися довгі грядки з розсадою помідорів. Ти, певне, знаєш: щоб помідори швидше і краще росли, спочатку з їхніх насінинок у горщечках вирощують розсаду, яку потім висаджують у ґрунт. Так і тут, у теплиці, роблять.

Бачиш на малюнку великі лампи? Вони, як улітку сонце, дають рослинам багато світла. Але гріють так сильно, що між ними і розсадою доводиться наливати воду на спеціальне скло, по краях якого є бортики. Бо інакше зів'яне розсада, як у спеку згорить, — такі гарячі лампи! Вода весь час біжить по склу і забирає зайве тепло. Добре розсаді під таким штучним сонцем, швидко вона росте!

Ну гаразд, скажеш ти. Є тут світло: і справжнє — від сонця, що проходить крізь скляний дах, і штучне — від ламп. Є тепло. А дощу ж то нема!

Звичайно, без води нічого не виросте. І в теплицях поливають грядки.

Ось, наприклад, грядка з помідорами. Помідори люблять сухе повітря, вони можуть обійтися і без дощу, аби ґрунт був вологий. Тому їх поливають просто із шланга або ще так: у землі прокладено спеціальні труби, з яких крізь маленькі дірочки вода подається на грядки.

Води тут завжди вдосталь. Відкрив кран — побігла вода на грядку. Тільки рости, помідоре, червоній, наливайся соком! І рясно вони ростуть у теплиці, краще, ніж на справжньому городі. Вдвічі більший врожай дають!

А на цьому малюнку ти бачиш теплицю, де вирощують огірки. У невеличких горщечках — сіянці. Вони зовсім маленькі, лише недавно проросли з насінинок. Їх теж освітлюють штучним сонцем — лампами денного світла, адже без світла рослина загине. Ці лампи не такі круглі, як у тебе в кімнаті, а довгі-довгі. Багато їх горить одночасно. Півдня одним сіянцям вони посвітять, потім лампи пересунуть до сусідніх сіянців: тим теж треба рости, — кому ж цікаво бути маленьким!

Підросле розсада, висадять її робітниці на грядки рівними рядочками, як на полі. Дивись, які довгі грядки, скільки на них може розміститись огірків!

Люблять огірки вологу землю, часті рясні дощі. Де ж узимку взятися тому дощу та ще під скляним дахом? Чи можна його замінити штучним дощем? Можна, і це не так складно. В теплиці над огірками простягнуто довгі металеві труби. В них — маленькі дірочки, крізь які б'ють цівки свіжої води. Поверне агроном кран — іде дощ. Скільки треба, стільки і йде. Так і поливають штучним дощем огірки кілька раз на день.

Ти знаєш, що в огірків довга огудина. І щоб вона не переплуталась, щоб кожному листочку було вдосталь світла і тепла,

на городі її розкладають у різні боки: одне стебло — ліворуч, друге — праворуч. А в теплиці місця мало. Тому огудина тягнеться вгору по спеціально простягнутих мотузках. Обкрутиться навколо мотузки, ще вусяками вхопиться, — під саму стелю виженеться, багато огірків може витримати.

Не зразу з'являються на стеблі огірки. Ось глянь на малюнок. Спочатку будуть жовтуваті квіти. Потім вони зів'януть, і на їхньому місці з'являться маленькі пуп'янки, які згодом виростуть у великі огірки. Але для цього треба, щоб пилок з одної квітки потрапив на другу. Як же це зробити?

Ану пригадай: хто запилює квіти на луках, на полях? Звичайно, вітер, комахи, метелики. Для того, щоб привабити комах, квіти духмяно пахнуть, мають різні барви. Прилетить комашка на квітку, поповзає по ній, поки знайде собі поживку — краплинку солодкого соку — і перелетить на іншу. Отак і пилок перенесе.

Що ж робити в теплиці — розводити комах? Та від них і шкода може бути. От і вирішили агрономи цю роботу доручити

бджолам: поставили вулики в теплиці. Але ж бджілки взимку сплять, як же вони можуть дізнатися, коли зацвіли огірки? Для цього в приміщенні підвищують температуру, по теплиці розноситься ніжний аромат огіркових квітів. Прокидаються бджоли, збирають солодкий сік з квітів, а разом і квіти запилюють.

Недовго цвітуть огірки, що ж далі бджолам робити, де шукати собі поживу? Знизять у приміщенні температуру, стане в теплиці прохолодніше, вони й засинають. До літа сплять. А пригріє весняне сонечко, зацвітуть сади, квіти на луках, — тоді вивезуть вулики за місто. Там вони і стоять до осені.

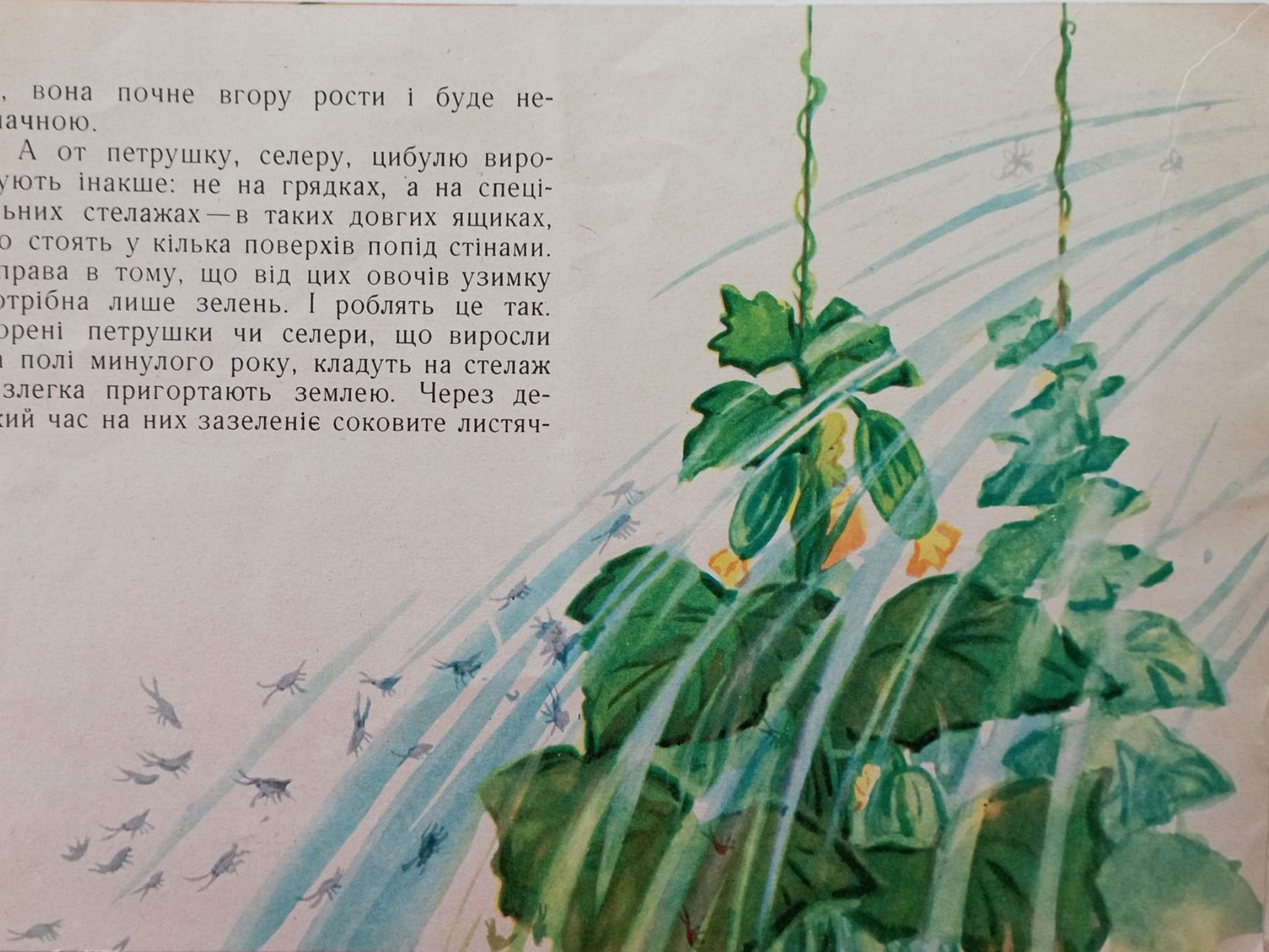
У теплицях вирощують майже всі овочі: редиску, петрушку, капусту, перець, баклажани та чимало інших.

Редиска — овоч невибагливий. Її просто висівають на ті ґрунти, де раніше росли огірки та помідори. В такій землі лишається багато поживних речовин, і редиска там добре себе почуває. Навіть поливають її рідко. Бо ж коли редиску часто полива-

ти, вона почне вгору рости і буде не-
смачною.

А от петрушку, селеру, цибулю виро-
щують інакше: не на грядках, а на спеці-
альних стелажах—в таких довгих ящиках,
що стоять у кілька поверхів попід стінами.
Справа в тому, що від цих овочів узимку
потрібна лише зелень. І роблять це так.
Корені петрушки чи селери, що вирости
на полі минулого року, кладуть на стелаж
і злегка пригортають землею. Через де-
який час на них зазеленіє соковите листяч-

ко. Його зрізають, а воно знову відростає. Так по кілька разів і знімають зелений урожай з одного корінця.

І цибуля росте на стелажах. Всі поживні речовини у неї заховані в голівці. Щоб викинути зелені пера, їй потрібна лише волога і тепло.

Рослини, як і люди, теж хворіють. І чимало хвороб переносять шкідники. Що ж

робити, коли в теплиці, де вирощують, наприклад, томати, завівся шкідник білокрилка? Смокче білокрилка своїм гострим носиком сік з рослини, і та всихає, гине. А то ще біда: нападе на огірки тля. Так і сидить сизими купками на листі, висмоктує з нього всі соки.

По-різному борються агрономи у теплицях із шкідниками. На малюнку ти бачив ящик на колесах. Це — оприскувач. Від нього тягнуться довгі шланги, з яких поливають рослини спеціальним розчином.

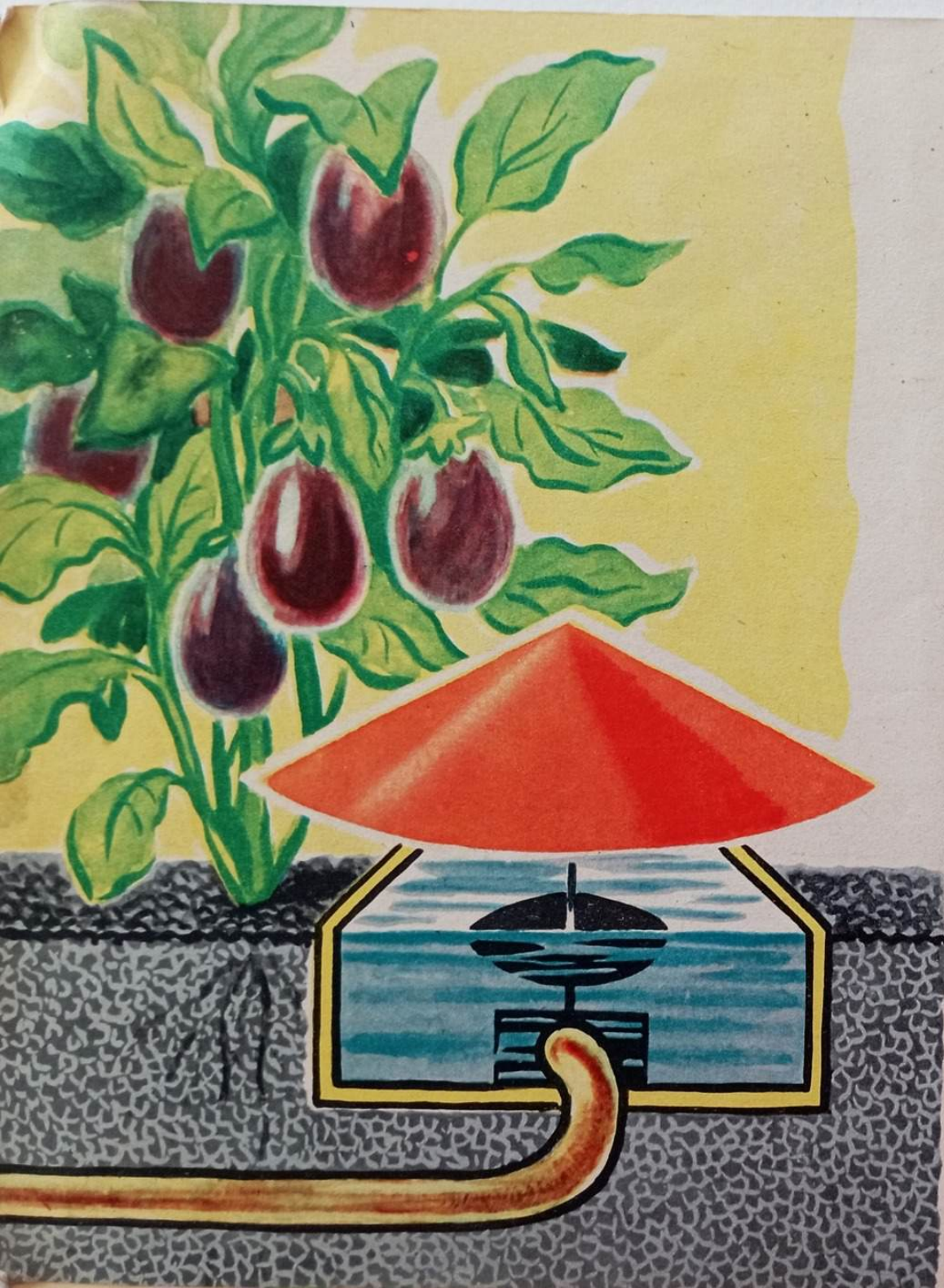

Рослинам не вадить, а шкідники — гинуть.

Коли ж, наприклад, на огірках з'являється шкідлива тля, можна такий розчин пустити по трубах, щоб він, як штучний дощ, бризкав на огудину. Адже більшість шкідників не в землі ховається, а зверху, на самих рослинах сидить.

Багато ще цікавого можна побачити в теплицях. Ти, напевне, здивуєшся, коли узнаєш, що тут вирощують городину... без землі. Так, так, без землі!

Ось давай трохи поміркуємо. Корінці рослини добувають із землі необхідні для себе речовини. А як саме? Завдяки воді. Всі ці речовини, як цукор у склянці чаю, розчинені у воді. Нап'ються такої поживної води корінці, — є рослині чим харчуватись, з чого рости. А чи можна зробити так, щоб рослина росла між камінцями, а годували б її таким поживним розчином? Так, можна.

У велику цементовану грядку насипають дрібні камінці. Потім на таку грядку висаджують розсаду: роблять ямку і обгортають корінці камінчиками. Чотири рази на день пускають на грядку воду з поживними речовинами. П'є рослина цю воду і росте собі на камінцях. Добре росте. Навіть краще, ніж у землі. І врожай більший дає. А камінці не треба так часто міняти, як землю у теплицях. Та й шкідників на них менше заводиться. Хіба це не вигідно?

В нашій країні вже чимало є таких великих теплиць — справжніх фабрик по вирощуванню городини взимку. Багато тонн різних овочів дає одна така фабрика на рік.

А незабаром їх буде ще більше. І ти завжди зможеш мати до столу свіжі огірки і помідори, зелену цибулю і редиску, салат та інші смачні овочі. Їх виростять для тебе дбайливі, роботящі люди, що навчилися перемагати зиму.

Ціна 14 коп.

ДИТВИДАВ

ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Редактор Л. М. ПИСЬМЕННА. Художній редактор С. А. ІПАТЬЄВА.
Технічний редактор Х. М. РОМАНЧИКОВА. Коректор В. Л. НІКОЛЕНКО.

БУЦЕНЬ Олег Васильевич. ОГОРОД ЗИМОЙ.
(На українском языке)

Здано на виробництво 4.V 1963 р. Підписано до друку 25.VII 1963 р. Формат 60×84¹/₂.
Фіз. друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 1,97. Тираж 100 000.
Зам. № 328. Ціна 14 коп.

Дитвидав УРСР. Київ, Кірова, 34.
Фабрика кольорового друку Головоліграфвидаву Міністерства культури УРСР.
Київ, вул. О. Довженка, 3.